

Okresná knižnica Dávida Gutgesela v Bardejove

Bardejovský knihovník

Knižničný spravodajca pre obecné knižnice
okresu Bardejov

2015

Obsah

<i>Rok Ľudovíta Štúra. Vybrané myšlienky Ľudovíta Štúra</i>	4
Bc. Dana Ristvejová: <i>Metodická a poradenská činnosť</i>	5
Bc. Dana Ristvejová: <i>Noc s kamarátmi medzi knihami</i>	8
Mgr. Lucia Rohalová: <i>Ja som prvák, ty si prvák</i>	9
Bc. Alžbeta Kutašovičová: <i>Ako rozprávkarí vstupujú do rozprávky. Rozprávkovno-náučné pásmo</i>	10
Dana Pirchalová: <i>Psie príbehy</i>	12
Ľudmila Matuševská: <i>Hlina na hrnčiarskom kruhu</i>	18
Bc. Zuzana Jančuvová: <i>Elektronické informačné zdroje</i>	20
<i>Top akcie. Obrazová príloha</i>	21

Milé kolegyně, milí kolegovia!

Ubehol ďalší rok a hoci pohľad z okna vôbec nenasvedčuje tomu, že idú najkrajšie sviatky roka – Vianoce, zima a koniec roku je tu. Je čas bilancovať. Aký bol? Čo bolo dobré, čo zlé? Podarilo sa nám splniť aspoň niektoré novoročné predsavzatia, alebo ostalo len pri plánoch a ich realizácia sa odsunula na ďalší rok? V súkromí si na tieto otázky musí odpovedať každý sám. V práci je to inak. Mali sme pekné i smutnejšie chvíle. Ani nášmu kolektívu sa nevyhli problémy i zdravotné ťažkosti. Našťastie tých pekných a pozitívnych chvíľ bolo viac. Zrealizovali sme množstvo podujatí, ktorým sa venujeme aj v tomto čísle Bardejovského knihovníka. Máme omladený kolektív a vidno, že mladá krv priniesla niekoľko noviniek, ktoré obohatili našu ponuku používateľom. Navštívili nás viacerí spisovatelia a v spolupráci s Klubom slovenských turistov sme ukončili deviaty rok prednášok o cestovaní. Veľmi úspešne. Mládež k nám začala chodiť aj vďaka odborným literárnym seminárom, ktoré realizujeme s pedagógmi a študentmi Gymnázia Leonarda Stöckela. Čo sa týka detských čitateľov, kolegyně z oddelenia literatúry pre deti a mládež úspešne pripravujú rôzne podujatia, ktoré majú naučiť detského čitateľa láske k čítaniu. Nových používateľov do knižnice prilákali aj výstavy, ktoré pravidelne usporadúvame s klubom BARDAF. Kus práce sa urobil na úseku metodiky a bibliografie. Za výber literatúry a jej spracovanie treba poďakovať úseku akvizície a katalogizácie. Knižnica by nemohla fungovať a prosperovať, keby nad všetkými financiami nebdelo prísne oko ekonóma. Cieľom tohto úvodníka nie je vymenovať všetko, čo sa udialo a čo zaujalo. To bude predmetom celoročného vyhodnotenia plnenia plánu práce, no nedá mi nepochváliť a nepoďakovať celému kolektívu knižnice za prácu, ktorú vykonali pre spokojnosť používateľov i pre šírenie dobrého mena Okresnej knižnice Dávida Gutgesela. Keď chce byť kolektív úspešný, musia sa o to pričiníť všetci a mňa teší, že u nás to tak je. Milé kolegynky a kolegovia!

Ďakujem vám za všetko, čo ste v tomto roku urobili pre knižnicu. Ďakujem vám za to, že nikto nenarušuje celistvosť kolektívu a že sme dobrá partia. Robme všetko pre to, aby to tak bolo aj v nasledujúcom roku. A keďže sa blížia Vianoce, prajem Vám, aby ste ich prežili v zdraví, šťastí, v pohode a v spoločnosti tých, ktorých máte radi. V novom roku nech sa nám vyhýbajú problémy, nech sme zdraví, šťastní a nech máme chuť do práce. Nesmierne ma teší, že som súčasťou takého úžasného kolektívu.

Mgr. Ludmila Jászayová

Vybrané myšlienky Ľudovíta Štúra

**R
O
K
Ľ
U
D
O
V
Í
T
A
Š
T
Ú
R
A**

"Nie je šťastie nad druhými sa vypínať a druhých utláčať, ale šťastie s druhými žiť, rovne vzdelanými, rovne šťastnými, rovne spokojnými."

(Neopúšťajte sa! In: Slovenskje národňje novini, 1846, č. 55)

"Príklad jeden, ktorý je opravdivý, platí viac než tisíc rýchle zapadajúcich slov."

(Reč v Ústave roku 1842. In: AMBRUŠ, J.: Ľudovít Štúr. Dielo v piatich zväzkoch, Bratislava 1956, zv. 2, s. 19)

"Ale človek nevychováva sa preto, aby len žil, ale hlavne preto, aby niečo pre svojich, pre obec svoju vykonal, aby sa jej užitočným stal, on sám si je len druhým, lebo to prvé je vyššie a vznešenejšie nad jednotlivca."

(Život domáci a pospolití. In: Slovenskje národňje novini, 1845, č. 25)

"Národ, v ktorého duši je hlboko zakorenená úcta k právam každého človeka a pre ktorého je samozrejmosťou, že všetci sú si rovní, nosí v srdci lásku k človeku a nerobí medzi ľuďmi rozdiel a navyše sa aj sám spravuje - len takýto národ môže byť úprimným, otvoreným a čestným národom."

(Slovanstvo a svet budúcnosti. Bratislava 1993, s. 122)

www.stur.sk

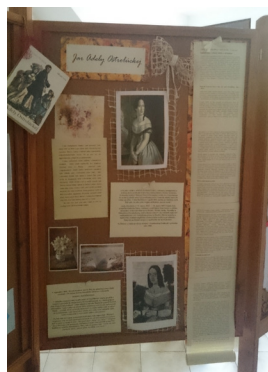
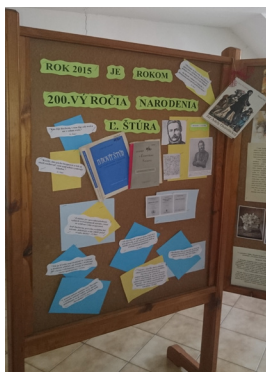

foto: Mária Vlkovičová

METODICKÁ A PORADENSKÁ ČINNOSŤ

Okresná knižnica poskytovala v roku 2014 odbornú metodickú pomoc 72 obecným knižniciam Bardejovského okresu a to prostredníctvom individuálnych metodických návštev a poradensko-konzultačných služieb. Za rok 2014 bolo vykonaných 48 metodických návštev v obecných knižniciach a 127 konzultácií, ktoré sa uskutočnili prostredníctvom telefónnej linky, elektronickej pošty a na metodickom oddelení v okresnej knižnici. Z každej metodickej návštevy uskutočnenej v súlade so Zákonom o knižniciach bol spracovaný záznam. Začiatkom roka sa práca metodického oddelenia sústreďovala predovšetkým na elektronické a písomné spracovanie ročných výkazov o knižnici, čomu predchádzalo zaslanie štatistických výkazov, urgovanie nedodaných výkazov, overenie údajov, elektronické spracovanie výkazov a spracovanie súhrnov za jednotlivé typy knižníc. Na základe získaných výsledkov bola spracovaná štatistika výkonov podľa jednotlivých štatistických ukazovateľov. V roku 2014 podalo 10 obecných knižníc žiadosť v podprograme 2.5 na akvizíciu knižníc v Dotačnom systéme MK SR. Dotáciu získalo 5 obcí. Pri podávaní žiadostí sa prehodnocovala úroveň poskytovaných knižnično-informačných služieb obecných knižníc a výška ročnej dotácie na nákup kníh z rozpočtu obce. Metodické oddelenie zabezpečovalo dopĺňovanie knižničných fondov. Pre obecné knižnice bola zakúpená literatúra v hodnote 3 197,06 €, pokles o 1309,94 € oproti predchádzajúcemu roku. Obecné knižnice v plnej miere začali využívať internetové kníhkupectvá alebo individuálny nákup kníh využívaním výhodných ponúk a zliav.

Metodické oddelenie venovalo pozornosť:

- aktualizácii knižničných fondov a vyraďovaniu literatúry
- majetko-právnej evidencii knižného fondu
- metodickej pomoci pri spracovaní ročných výkazov o knižnici
- zlučovaniu obecných a školských knižníc podľa metodického usmernenia.

Metodické oddelenie sa sústredilo na úlohy a pokyny krajského metodického pracoviska, dokumentačnú a rozborovú činnosť – budovanie archívu a dokumentácie knižníc, spracovanie vyhodnotenia činnosti obecných knižníc v okrese, realizáciu a spracovanie štátnej štatistiky knižníc. Na nasledujúcich stranách je prehľad základných štatistických ukazovateľov obecných knižníc za rok 2014.

Bc. Dana Ristvejová, metodička

Knižnica			Registrovaní používatelia									Ročný prírastok knižničných jednotiek spolu		
Výpožičky spolu	Počet prevádz. hodín pre verejnú záležitosť	Počet z toho do 15 rokov spolu	Počet obyvateľov v sídle verejnej knižnice	Návštevníci knižnice spolu	Počet návštevníkov na podujatiach	Návštevníci internetu pre verejnosť	Vzdelávacie a kult. spoloč. podujatia	Náklady na nákup knižničného fondu	Knižničné jednotky spolu	Ročný prírastok knižničných jednotiek spolu				
Profesionálne knižnice														
1.	Kružľov	20	1 057	20	1 038	598	235	520	5	0,000	4 301	0		
2.	Kurima	20	4 116	20	53	36	1 132	235	150	25	10	0,000	5 849	6
3.	Lukavica	30	389	30	25	11	378	154	20	0	2	139,000	1 860	28
4.	Malcov	12	302	112	1 551	954	86	0	4	500,000	9 732	79	4	
5.	Marhaň	38	92	53	963	1 084	159	0	6	365,000	11 318	40	40	
6.	Raslavice	40	261	187	2 706	1 847	20	0	5	98,000	8 433	173		
7.	Tročany	20	30	16	310	140	109	5	4	176,000	1 681	276		
8.	Zborov	30	157	80	3 297	1 198	378	0	25	1216,000	11 573	144		
Ne profesionálne knižnice														
1.	Abrahamovce	72	3	49	28	364	77	0	0	0,000	869	0	0	
2.	Brezov	16	2	16	2	383	97	0	0	0,000	902	0	0	
3.	Buclovany	1	2	15	6	211	22	0	0	0,000	1 643	0	0	
4.	Dubinné	29	2	24	10	363	319	25	0	88,000	3 326	13		
5.	Frčkovce	100	4	30	20	708	186	0	0	0,000	1 634	0	0	
6.	Gabolto	595	3	178	62	510	260	130	0	0,000	3 444	0	0	
7.	Gerlachov	65	2	147	30	1 030	268	0	0	384,000	2 354	240		
8.	Hankovce	0	2	16	12	404	103	0	0	0,000	2 204	0	0	
9.	Harhaj	0	3	52	29	270	81	0	0	90,000	603	0	0	
10.	Hažľin	22	5	120	22	1 151	120	0	0	60,000	3 410	4		
11.	Herník	2	6	52	45	1 028	77	32	0	0,000	3 124	0		
12.	Hrabovec	10	2	155	120	518	427	0	0	0,000	1 260	0	0	
13.	Hrabské	19	1	37	20	610	100	0	0	0,000	1 001	0	0	
14.	Chmeľová	88	1	57	7	388	171	0	0	149,000	1 957	62		

15.	Janovce	21	5	60	43	426	116	0	0	0	0	128,000	818	7
16.	Kobyly	4	1	23	18	863	23	0	0	0	0	0,000	1 945	0
17.	Kochanovce	0	1	3	2	256	15	0	0	0	0	0,000	971	0
18.	Koprivnica	14	2	54	31	685	291	0	0	0	0	632,000	1 694	76
19.	Kožany	99	1	24	15	124	56	0	0	0	0	0,000	492	0
20.	Kučín	2	2	20	17	320	52	0	0	0	0	30,000	1 062	3
21.	Kurov	101	2	102	54	611	254	0	0	0	0	0,000	2 265	0
22.	Lascov	23	2	53	40	550	137	56	0	0	3	28,000	1 389	6
23.	Lopúchov	1	2	14	12	329	35	0	0	0	0	0,000	708	1
24.	Lukov	35	3	76	34	612	275	94	0	0	3	578,000	1 899	86
25.	Mokroluh	9	2	31	21	740	196	0	0	0	0	8,000	2 358	2
26.	Nemovce	0	3	21	10	256	49	0	11	0	0	0,000	1 168	0
27.	Nízna Vofa	63	8	98	55	284	230	85	0	1	0	0,000	897	0
28.	Ofšavce	6	1	22	11	180	46	0	0	0	0	0,000	356	0
29.	Oškov	14	4	30	23	1 001	123	0	0	0	0	68,000	1 744	10
30.	Poliačovec	0	2	21	15	368	61	0	0	0	0	0,000	860	0
31.	Richwald	21	2	64	36	983	150	30	0	1	0	202,000	1 707	29
32.	Rokyov	3	1	40	30	556	135	0	0	0	0	0,000	1 325	0
33.	Sirilno	35	1	40	26	717	283	33	0	1	0	0,000	1 463	46
34.	Snakov	16	1	24	11	673	129	0	0	0	0	220,000	1 437	29
35.	Stufany	60	2	116	35	580	150	0	0	0	0	613,000	1 492	72
36.	Šarišské Čierne	42	1	30	20	305	71	0	0	0	0	0,000	1 001	0
37.	Siba	14	2	55	23	583	582	0	0	0	0	0,000	1 262	0
38.	Tarnov	62	2	73	54	389	117	45	0	3	0	645,000	3 270	102
39.	Výšná Vofa	32	2	40	14	391	54	0	0	0	0	0,000	662	0
40.	Zlaté	95	3	114	51	759	653	568	0	14	0	706,000	3 184	139

Noc s kamarátmi medzi knihami

S rozprávkovými bytosťami, ale nie v mäkkej postielke ale v spacích vakoch, snívali svoje rozprávkové sničky „škriatkovia a víly“ z Janoviec, pri príležitosti MDD. Bola to čarovná noc aj pre samotnú knižnicu, ktorá sa presťahovala do krajších priestorov a pýšila sa svojimi novými regálmi a knihami každému, kto do nej zavítal. Deťom sa takáto rozprávková noc bez rodičov veľmi páčila a zopakujú si ju aj s Andersenom.

Do
knižnice deti
vstupovali cez
papierovú ste-
nu. Kto chcel
vojsť dnu, musel
najprv uhádnuť
hádanku...

Foto: D. Ristvejová

... a potom
ich knižnica
vtiahla do
svojho sveta
rozprávok,
príbehov,
povestí, ...

Foto: D. Ristvejová

Ja som prvák, ty si prvák

Bezplatný zápis za čitateľov knižnice

Tento rok, tak ako aj tie predošlé, sme na oddelení literatúry pre deti a mládež privítali prvákov základných škôl, ktorým sme pripravili zábavno-informačný program *Ja som prvák, ty si prvák*. Týmto podujatím sme deťom ponúkli znalosti o našej inštitúcii, o výpožičnom poriadku a mnohé iné informácie, ktoré sú dôležité pre našich malých čitateľov, zároveň odovzdali čitateľské preukazy, ktoré sme v tomto prípade, robili zadarmo.

Aby sme deti zaujali a udržali si ich pozornosť, obohatili sme program o zábavné aktivity. Prv, než sme s deťmi mohli prežiť poučné, ale aj veselé chvíle v našej knižničnej krajine, museli sme odomknúť „zlatú bránu“, ktorá nás nechcela pustiť do sveta rozprávok. Deti boli veľmi bystré, čo viedlo k tomu, že sa to všetkým podarilo a to nájdením správneho kľúča v podobe piesne Zlatá brána. Keďže sú to prváčikovia a mnohí z nich navštívili knižnicu prvýkrát, začali sme najprv knižnično-informačnou prípravou, kde s čitateľským preukazom, sa knihy vypožičiavajú, a mnoho iných dôležitých. Snažili sme sa im podávať aby sa zapájali do komu-čo musím potvrdiť, že bala ani zábava v podobe detí bolo uhádnuť správne slovo. Neboli to však obyčajné hádanky, tie mali viesť k odhaleniu tajného obyvateľa nášho „Písmenkového stromu“. Keďže zábavy pre takýchto malých čitateľov nie je nikdy dosť, mali sme pripravenú ďalšiu aktivitu, ktorá bola zameraná na ilustrácie, ktoré sa schovávali v našom „Rozprávkovom domčeku“. Tie z neho vyťahovali a hádali rozprávku, ktorá na ňom bola zobrazená. Musím skonštatovať, že deti boli veľmi šikovné a každá jedna ilustrácia bola správne pomenovaná. Na záver našich stretnutí sme si ponechali slávnostné odovzdávanie čitateľských preukazov spolu s čitateľským medailónikom, z čoho sa deti milo tešili.

sme deti oboznamovali vysvetľovali na ako dlho kolkokrát sa dajú predĺžiť a užitočných informácií. poznatky takou formou, nikácie, aby boli aktívni, skutočne aj boli. Nechýhádaniek, kde úlohou

Môžem len zhrnúť, že uskutočňovanie takýchto programov pre deti má určité význam, je veľmi pekné vidieť, ako sa k nám deti stále častejšie vracajú.

Mgr. Lucia Rohalová

Ako rozprávkarí vstupujú do rozprávky

Rozprávkovno-náučné pásmo

„Kde bolo – tam bolo“ ..., či „Za horami, za dolami“ ... bola raz jedna krajina ... – tak sa zvyčajne rozprávka začína. Začítame sa, a už nás nepustí, pokým ju celú neprelúskame. Vyčítame z nej radu, poučenie i čarovnosť. S pojmom rozprávka sa stretávame takmer na každom kroku. Reklamy nám sľubujú „rozprávkovú dovolenku, pobyt v rozprávkovom hoteli, rozprávkové nakupovanie, rozprávkové výnosy“. To preto, lebo rozprávka je synonymom čohosi zázračného, krásneho, ušľachtilého a najmä pozitívneho. Nad skutočným významom a poslanstvom rozprávky sa dnes zamýšľa už len málokto. Dnes je už takmer všetko možné a vedecky dokázané. Pritom rozvoj predstavivosti a tvorivosti je pre duševný a osobnostný rast detí veľmi dôležitý.

Najzákladnejšou vlastnosťou pravej rozprávky je, že v nej víťazí dobro nad zlom. Ak sú v nej použité prvky násilia, toto násilie je vždy prísne potrestané. V rozprávke nejde o prítomnosť zla ako takého, ale o spôsob, ako je s ním nakladané – či víťazí, alebo prehráva. Klasické ľudové rozprávky (Soľ nad zlato, O dvanástich mesiačikoch, Braček Jelenček, ...), ale aj autorské, ako napríklad rozprávky Hansa Christiana Andersena (Snehová kráľovná, O škaredom káčatku, Palculienka, ...) odpovedajú na niektoré základné psychické potreby detí: vzťah k rodičom a súrodencom, potreba lásky, dôvery, potreba poznávania vzťahov, zvládnutia strachu a predovšetkým potreba rozvíjať pocit „zmyslu života“. Rozprávky vhodnou formou informujú deti o skúškach, ktoré pred nimi v „skutočnom živote“ vyvstanú, o úsilí, ktoré treba vynaložiť na ich zvládnutie a aj o význame takýchto skúšok. To umožňuje dieťaťu zbaviť sa podvedomého strachu z problémov. Zistí, že ak sa im postaví zoči-voči a prekoná všetky prekážky, nakoniec z tohto boja vyjde ako víťaz. Rozprávkový príbeh ponúka deťom najprirodzenejší spôsob ako dobro a zlo od seba odlišovať, pretože sú vykreslené v zrozumiteľných činoch a jednoznačných (dobrých a zlých) postavách: Popoluška, Snehulienka či Popolvár sú dobrí, zatiaľ čo macocha, striga, závistlivý sused sú jednoznačne zlí a ich intrigy a klamstvá nesprávne. Čím je dobrá postava jednoduchšia a priamejšia, tým je pre dieťa ľahšie stotožniť sa s ňou a zavrhnúť zlú postavu.

Do rozprávkového sveta sme vstúpili aj spolu s deťmi v dňoch od 20.10. do 28.10.2015 v okresnej knižnici na veľmi peknej akcii „Ako rozprávkarí vstupujú do rozprávky“.

Jednotliví rozprávkari, či už to bol zberateľ ľudových rozprávok Pavol Dobšinský, alebo autori umelých rozprávok ako: Hans Christian Andersen, Peter Karpinský, Ján Milčák, Jo Nesbo, Marta Hlušiková, Roald Dahl, Gabriela Futová a Ján Uličiansky nám doručili prostredníctvom svojich kníh odkaz, v ktorom sme sa dozvedeli niečo o ich živote a čo ich ovplyvňovalo, až sa nakoniec rozhodli začať písať rozprávkové príbehy. Napríklad:

Roald Dahl

*Bol som britským spisovateľom a tvoril som pre deti i dospelých. Moje najznámejšie diela sú **Charlie a továreň na čokoládu**, **Matilda**, **Čarodejnice** a **Jakub a obrovská broskyňa**. Bol som veľmi dobrý športovec, a bol som veľmi vysoký - moja výška bola 1,99 m. Stal som sa kapitánom školského sqaushového tímu a hral som za školský futbalový tím. Zaujímal som sa aj o fotografovanie. Pracoval som ako obchodný zástupca pre východnú Afriku, a preto bolo pre mňa nevyhnutné, aby som sa v tých časoch stal pilotom lietadla. V roku 1940 som letel z Líbie a vtedy moje lietadlo muselo núdzovo pristáť. Podvozok môjho lietadla sa zachytil o kameň a lietadlo stroskotalo. Poranil som si lebku a na istý čas som oslepol. Táto udalosť ma inšpirovala k tomu, aby som napísal o tejto udalosti autobiografickú knihu. Keď som ešte ako 9-ročný chodil do internátnej školy, cítil som sa osamelo, lebo som bol odtrhnutý od rodiny. Vtedy istá čokoládová spoločnosť do tejto školy posielala na testovanie žiakmi škatule naplnené novou čokoládou. To ma inšpirovalo k napísaniu knihy **Charlie a továreň na čokoládu**. Hrdina knihy, Charlie, prežíva viac-menej smutné, ale hlavne chudobné detstvo. Ako to však v rozprávkach býva, napokon sa všetko na dobré obráti. Ako? To vám ja neprezradím, to si musíte prečítať, deti, vy sami.*

Gabriela Futová

Každé letné prázdniny som trávila u starých rodičov na dedine. Celé dva mesiace som behala po dvore, záhrade, chodila som s dedom alebo so starou mamou do lesa – z výletov si pamätám najmä chlieb s masťou a s paprikou. Veľa času som trávila aj sama. Naučila som sa preto aj zabávať sama. Hrala som sa so psom, chytala mu v srsti blchy a pučila ich. Chodila som sa s ním prechádzať a strašne často som sa brodila ladovým Hornádom. Keď som si totiž zaumienila, že idem na druhú stranu, išla som bez ohľadu na to, kde bol most. Veľa som ložila po stromoch a aj napriek sennej nádche som rada vylihovala v tráve a kýchala. Zbožňovala som, keď sa u nás niečo dialo. Samota ma naučila hrať Človeče, nehnevaj sa! sama proti sebe so všetkými figúrkami naraz. Tešilo ma to. Ešte som rada rúbala drevo,

aj keď som to mala zakázané. Naivne som si myslela, že dedo rúbanie nepočuje. Ďalšie zakázané veci, ktorým som sa potajomky venovala, bolo kutranie na povalách a v starej triede. Bývali sme v dome pri starej škole – jednotriedke. Keď som si našla v dedine kamarátku a neskôr aj kamarátov, už ma na dvore neudržalo absolútne nič. Som vyštudovaná novinárka, pracujem však v knižnici v Prešove, kde sa stretávam s deťmi a mládežou. Mám bujnú fantáziu a predstavivosť, a k tomu rada držím v ruke pero a papier, a tak som začala písať knihy pre deti. Spomeniem niektoré, napríklad: kniha **Naša mama je bosorka** zachytáva každodennú realitu súrodeneckých šarvátok, rodičovských výchovných zásahov, susedského, vonkoncom nie bezproblémového spolunažívania. Kniha **Hľadám lepšiu mamu** je o trucovitom dievčatku, ktoré sa rozhodne svojrázne riešiť skutočnosť počas prázdnin. Podobné sú príbehy aj **Keby som bola bosorka**, **Lepší otec v hrsti ako kamoš na streche**, **Nezblázní sa mamička**. Pre začínajúcich čitateľov som vydala prózy **Rozruch v škole na Kavuličovej ulici** a **Dokonala Klára**. V rozprávaní zo života brata a sestry **Zmätené dvojčičky zo slepej uličky** píšem o dospievaní, o bežných školských a rodinných problémoch súčasných chlapcov a dievčat. Zvierací hrdinovia sú v rozprávkových knihách **Štyri kosti pre Flipra** a **Psia škola kocúra Červenochvosta**.

Popri čítaní si odkazov od spisovateľov sme vstupovali do sveta rozprávok a prechádzali rôznymi úlohami, ktoré nám priblížili tvorbu jednotlivých rozprávkarov:

1. **úloha: „Uhádni názov rozprávky“** – určovali sme ľudové rozprávky podľa ich popisu; Príklad:

O dvanástich mesiačikoch – Jedna vdovica mala dve dcéry. Vlastnú Holenu – škaredú a lenivú a tiež pastorkyňu Marušku – pracovitú, peknú, poslušnú a dobrú. Raz, keď bol vonku treskúci mráz, snehu vyše kolien, zacnelo sa Holene kvety voňať – čo myslíte, aké? (fialky). Marušku vyhnala do tej veľkej zimy a snehu fialky hľadať. Ako to bolo ďalej? – Na vrchu jednej hory vatra, okolo nej – kto/čo? – 12 chlapov – mesiačikov sedí. Neskôr ju poslala – na čo? (jahody, jablká). Ale zdalo sa jej to všetko málo, tak sa za ňou vybrala aj macocha. Ako sa skončila táto rozprávka?

Janko Hraško – raz jedna bezdetná žena bedákala, keď varila obed, že nemá deti a nemá ani kto mužovi na pole jedlo zaniešať. Vtedy voľačo skríklo spoza pece: Ja, mamó! Bol to chlapec malilinký, ale silný a prefikáný. Už viete, deti, o akej rozprávke je reč? Aké príbehy zažil?

2. **úloha: „Urči meno rozprávkovej postavy“** - z rozprávok H. Christiana Andersena;

Príklad:

SNEHOVÁ KRÁĽOVNÁ

Kvety ľadové za sebou zanechávam,
keď nocou ulicami lietam.
Oknami do príbytkov ľudí nazerám
a rada za sebou ľadové kvety
na sklách okien nechávam.
Som zlá a ukrutná,
ľudské teplé srdce na ľad viem premeniť
a tak si ho privlastniť.

ŠKAREDÉ KÁČATKO

Smutné stvorenie som,
a všetkým len na posmech.
Niet toho, čo by ma mal rád,
bo iné som...
A či ja môžem za to?
Poberiem sa ja radšej z dvora preč,
bo lepšie mi bude samému!
Idem svetom,
no lásky pre mňa nikde niet.
Tuhá zima prešla,
i nastala rozkvitnutá teplá jar.
Vtedy som svoje sestry stretla
a našla tak šťastie najväčšie.
Konečne ma má niekto rád!

3. **úloha: Prostonárodné hádky či hádanky – zo zbierky Pavla Dobšinského;**

Príklad:

Skalkami chlieb drví, a metličkou do studničky zametá? – ústa.

Hora hučí, baran blačí a kôň táhá? – husle.

Nemá duše ani tela, a každý deň k Bohu volá? – zvon.

Leze leze po železe, najde dierku do nej vleze? – kľúč.

4. **úloha: Slovenské obyčaje, povere a čary - príslovia a porekadlá;**

Príklad:

Keď neprší, aspoň kvapká.

Najprv práca, potom pláca.

Kôň má štyri nohy, a predsa sa potkne.

Žije ako vták v povetrí.

Mnoho vraví, málo spraví.

Zlá zelina nevykape.

Pečené holuby do úst nikomu nelietajú.

5. **úloha: „Tajná garda sa ujíma veci“** – čítanie úryvku z knihy: Doktor Proktor a veľká lúpež zlata;

6. **úloha: Hra na prikázané slovo** – úryvok sme čítali ešte raz a na jednotlivé prečítané slová sme reagovali vopred dohodnutým heslom (slovom, výkrikom, tlesknutím, dupnutím);

7. **úloha: Slovníček zastaralých slov:**

čakan – krompáč

črievička – topánka

dráb – panský ozbrojenec

grajciar – starý drobný peniaz

kamizol – časť ľudového odevu, krátka vesta

oplecko – vestička, živôtik

paloš – meč, sečná zbraň

sklep – pivnica

zmárniť – zabiť

8. **Dramatizácia rozprávkovej hry: Soľ nad zlato**

Rozprávka sa dodnes považuje za prejav národnej kultúry a je najvyzretejší druh ľudovej prózy. Vedomie, že rozumom a šikovnosťou, a mnohokrát aj s humorom, možno zvíťaziť nad hlúposťou a mocou, sa dajú prekonať všetky prekážky, je pre dieťa veľmi dôležité. Rozprávka sa tak stáva jeho nenahraditeľným „partnerom“.

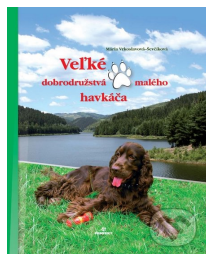
Vypracovala: Bc. Alžbeta Kutašovičová

Foto: archív knižnice

Psie príbehy

Okresná knižnica Dávida Gutgesela – pobočka Vinbarg – už po druhýkrát privítala, Máriu Vrkoslavovú-Ševčíkovú, autorku kníh pre deti a mládež. Pani spisovateľka so svojím manželom a verným psíkom Gastonom, je už dlhé roky pravidelnou návštevníčkou našich krásnych Bardejovských Kúpeľov. Tak, ako minulý rok, stalo sa aj tento rok. Jedného pekného septembrového dňa prišla medzi nás, aby nám predstavila svoju druhú knihu pod názvom Veľké dobrodružstvá malého havkáča.

Túžiš po malom psíkovi a chceš s ním prežiť veselé dobrodružstvá? S Martinom, s jeho kamarátmi a s čokoládovým kokeršpanielom Mackom prežiješ krásny rok v horárni pri lese. Spoznáš zvieratká, zoznámiš sa s prácou horára i zverolekára. Môžeš pátrať po stratenom psíkovi... a zažiješ ešte rôzne šibalstvá. Príbeh dopĺňajú nádherné fotografie. Kniha poteší všetkých chlapcov a dievčatá a pochádza z pera skúsenej chovateľky psov.

Rozprávanie autorky bolo veľmi pútavé. Deti živo reagovali na príbehy, ktoré opisuje v knihe a ktoré sa naozaj stali. Dozvedeli sme sa, že túto knihu pani spisovateľka venovala spomienke na svojho otca Františka. Práve on ju naučil milovať zvieratá a prírodu.

Keďže si deti mohli prezentované knihy zakúpiť, stretnutie sme ukončili autogramiádou.

Rozžiarené detské tváre svedčili o tom, že stretnutie s pani spisovateľkou bolo pre nich skutočným zážitkom. Lúčenie s hosťami bolo ťažké, pretože čas strávený v ich spoločnosti ubehol veľmi rýchlo. No už teraz sa tešíme, že sa o rok znova stretneme pri prezentácii novej knihy.

Dana Pirchalová, pobočka Vinbarg

Foto: archív knižnice

Hlina na hrnčiarskom kruhu

Okresná knižnica Dávida Gutgesela v Bardejove pripravila dňa 18. novembra 2015 spomienkové popoludnie na mnohým známeho Bardejovčana, majstra – hrnčiara, *Jána Frankoviča (1905-1985)*.

Stáva sa, že mladí ľudia zvyknú hľadať svoje korene z minulosti. Hľadajú v archívoch, matrikách a prídu aj do knižnice. Oddelenie regionálnej bibliografie spracováva a uchováva informácie o osobnostiach regiónu. Keď k nám prišla študentka 1. ročníka bilingválneho gymnázia Cirkevnej spojenej školy v Bardejove, Mária Furmanová, poskytli sme jej informácie, ktoré si mohla uložiť do svojho rodinného archívu. Majka, ako ju familiárne voláme, je pravnučkou Jána Frankoviča, z rodinnej vetvy po dcére Jána Frankoviča Márii. Slovo dalo slovo a spoločným úsilím sme pripravili podujatie, ktorým sme si pripomenuli 110. výročie narodenia a 30. výročie úmrtia jej pradedka. Je veľmi málo rodov, rodín, aby mali taký rodokmeň, ktorý by siahal až tak ďaleko do minulosti, ako je to u Frankovičovcov. Najstarším archívnym materiálom hrnčiarskeho cechu v Bardejove sú cechové artikuly zo 4. apríla 1475. Prvý z generácie bardejovských hrnčiarov sa spomína *Joanes Frankovics*, ide o zápis zo 14. januára 1787! I mnohé ďalšie generácie hrnčiarov tohto rodu žili a pracovali v meste Bardejov. Ján Frankovič bol jedenástym potomkom tohto hrnčiarskeho rodu. Tvrdá práca hrnčiara, nádherné keramické predmety, ktoré vyšli spod jeho rúk, rodinné zázemie, láska k domovu, to všetko bolo v prezentácii, ktorú si pozreli prítomní návštevníci. Autentickou spomienkou bolo premietnutie dokumentárneho filmu *Zanechať stopu*, ktorý natočila Slovenská televízia (1970), v réžii Dušana Hanáka. Tam, kde sa stretnú rodinní príslušníci, priatelia a známi, si nemožno nezaspomínať. A tak sa spomínalo na človeka, ktorý bol dušou Bardejovčan a jeho výrobky boli skoro v každej bardejovskej domácnosti. Od roku 1955 ich vykupovalo Ústredie ľudovej umeleckej výroby a distribuovalo do svojich predajní po celom Slovensku, do Prahy, ale i do zahraničia. Boli na výstavách v Poľsku, Holandsku, Maďarsku, Švédsku, ale aj v Mexiku, Peru a i. Malú ukážku výrobkov sme pripravili aj my, spolu s fotografiami z rodinného albumu a dobovými dokumentmi, kde sa o majstrovi Frankovičovi a jeho hrnčiarskej práci písalo.

Rodáci rodákom, také motto používame pri podobných stretnutiach, ktoré organizuje Okresná knižnica Dávida Gutgesela v Bardejove.

Foto: rodinný album

Foto: rodinný album

Foto: rodinný album

Foto: rodinný album

Foto: rodinný album

Foto: rodinný album

Foto: rodinný album

Foto: Mária Vlkovičová

Foto: Mária Vlkovičová

Elektronické informačné zdroje

V tomto roku sa naša knižnica zaradila medzi knižnice, ktoré ponúkajú novú službu a tou je prístup k elektronickým informačným zdrojom.

Elektronické informačné zdroje (EIZ) sa stali neoddeliteľnou súčasťou každej väčšej i menšej knižnice – akademickej, verejnej, vedeckej či špeciálnej. Tieto zdroje ponúkajú obrovské množstvo informácií, ktoré sú dôležité nielen pre vedcov, pretože sa v nich nachádzajú informácie z vysoko odborných karentovaných časopisov, ale aj bežné denníky a populárno-náučné periodiká. Elektronické informačné zdroje sú určené pre všetkých. Používateľom sú dostupné obrovské archívy priamo na počítači – obrázky, grafy, tabuľky, videá alebo čisto texty, ktoré si môžu vytlačiť, uložiť alebo odoslať e-mailom.

Databáza **EBSCO** ponúka prístup k viacerým tematicky zameraným databázam, obsahuje niekoľko tisíc plnotextových časopisov z rôznych oblastí. K najvyužívanejším databázam tejto kolekcie patrí **Academic Search Complete**, najväčšia svetová multidisciplinárna databáza, 000 titulov časopisov s **Business Source Complete** na obchod a podnikanie, milióna záznamov z oblasti a vzdelávania, z toho vyše je dostupných aj s plnými venuje problematike ži- napríklad globálne otepľovanie, znečistenie, trvalo udržateľné poľnohospodárstvo, obnoviteľné zdroje energie, recyklácia a podobne. **Newspaper Source** sú plné texty denníkov, transkripcie televízneho a rozhlasového spravodajstva a pod.. Okrem tohto prístupu k databáze EBSCO informujeme používateľov na našej webovej stránke www.gutgesel.sk o možnosti vyhľadávania informácií vo voľne dostupných nelicencovaných zdrojoch.

Efektívnosť a kvalita každého EIZ vo veľkej miere závisí aj od schopnosti knihovníka orientovať sa v tejto obrovskej množine databáz, poznať všetky možnosti vyhľadávania a vedieť poskytnúť referencie k ďalším odborným zdrojom informácií. Iba tak bude môcť knihovník ten-ktorý informačný zdroj prezentovať svojim používateľom a ďalej ho „predať“.

ktorá obsahuje okolo 5
nými textami článkov.
je databáza zameraná
ERIC obsahuje vyše 1,3
pedagogiky, výchovy
320 tisíc záznamov
textami. **GreenFile** sa
votného prostredia,

TOP AKCIE

ŠALIANSKY MATKO

TOP AKCIJE

ČITAJME SI!

TOP AKCE

ENERGETICKÝ DEN PSK V NAŠEJ KNIŽNICI

T
O
P

A
K
C
I
E

AUTOSTOPOM S TROMI DEŤMI

TOPICKILE

NOC S ANDERSENOM

TOP AKCIJE

CELE SLOVENSKO ČITA DEJOM

TOP AKCIE

STRIDŽIE DNI

Názov:	Bardejovský knihovník
	Knižničný spravodajca pre obecné knižnice 2015
Zodp. redaktorka:	Mgr.Ludmila Jászayová, riaditeľka
Zostavila:	Bc. Dana Ristvejová
Vydáva:	Okresná knižnica Dávida Gutgesela v Bardejove
Náklad:	50 výtlačkov

